

Høj selvforsyningsgrad på økologiske bedrifter

Arne Munk og William Schaar Andersen

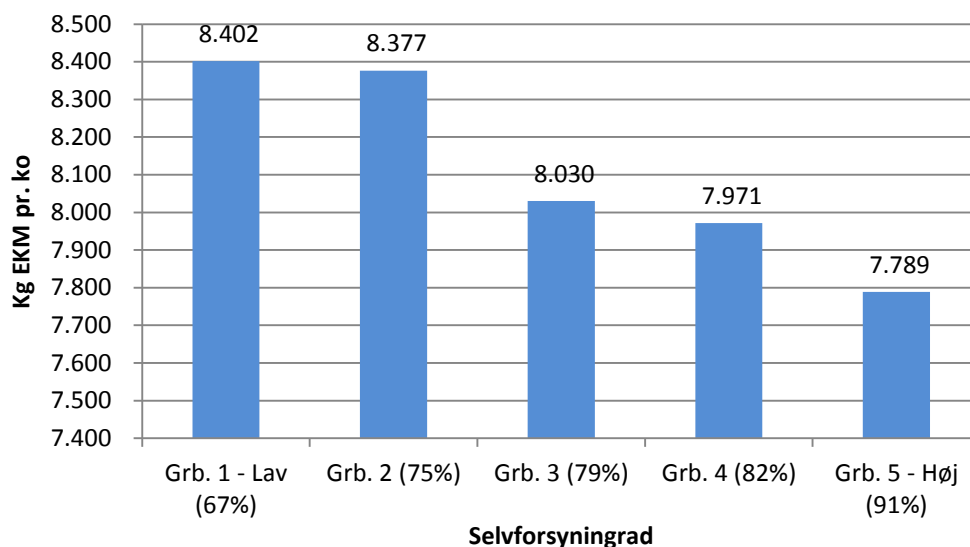
Selvforsyning med foder gør de økologiske mælkeproducenter mindre sårbare overfor svingende foderpriser, og man undgår risiko for kontaminering med GMO eller uønskede stoffer fra importerede fodermidler.

Selvforsyning bliver ofte defineret som bedriftens egen forsyning af foder, og den udbredte holdning er, at 100 % selvforsyning bedst passer til en bedrift med en moderat mælkeydelse, da det kan være svært at opfylde kravene til protein- og fedtforsyning til højtydende køer fra hjemmeavlet foder.

I 2012 og 2013 analyserede vi 114 produktionsregnskaber fra økologiske mælkebedrifter. Vi inddelte bl.a. mælkebedrifterne i fem grupper efter stigende selvforsyningsgrad af foder fra egen bedrift. Gruppe 1 har med 67 % i gennemsnit den laveste selvforsyningsgrad, og gruppe 5 har med 91 % i gennemsnit den højeste selvforsyningsgrad. Arealet som dyrkes (sædskiftearealet) varierer fra 1,09 ha pr. ko i gennemsnit for gruppe 1 til 1,55 ha pr. ko i gennemsnit for gruppe 5.

Mælkeydelse og selvforsyningsgrad

I figur 1 er vist mælkeydelsen og selvforsyningsgraden for de fem grupper. Det ses, at mælkeydelsen pr. ko falder med stigende selvforsyningsgrad.

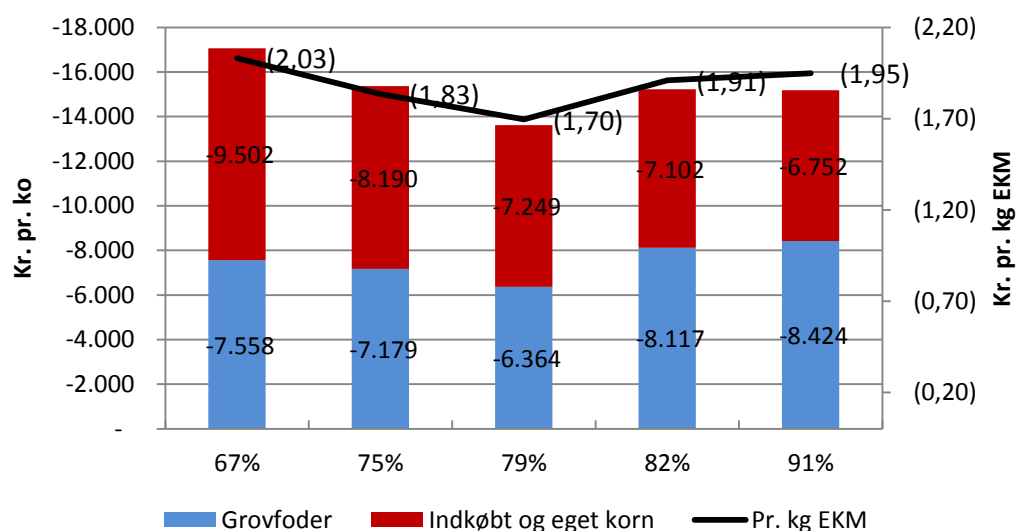
Figur 1. Mælkeydelse pr. ko for 114 økologiske malkekvægbedrifter inddelt i fem grupper med stigende selvforsyningsgrad

Foderomkostning og selvforsyningsgrad

I figur 2 er vist foderomkostningerne pr. ko inklusive opdræt for de fem grupper. Det ses, at foderomkostningerne pr. ko inklusive opdræt falder med stigende selvforsyningsgrad - ikke uventet, da mælkeydelsen jf.

figur 1 også falder fra gruppe 1 til gruppe 5. Men bemærk at foderomkostninger i gruppe fem er på niveau med gruppe 4, hvilket kan indikere, at (for) høj selvforsyningsgrad kan være dyrt.

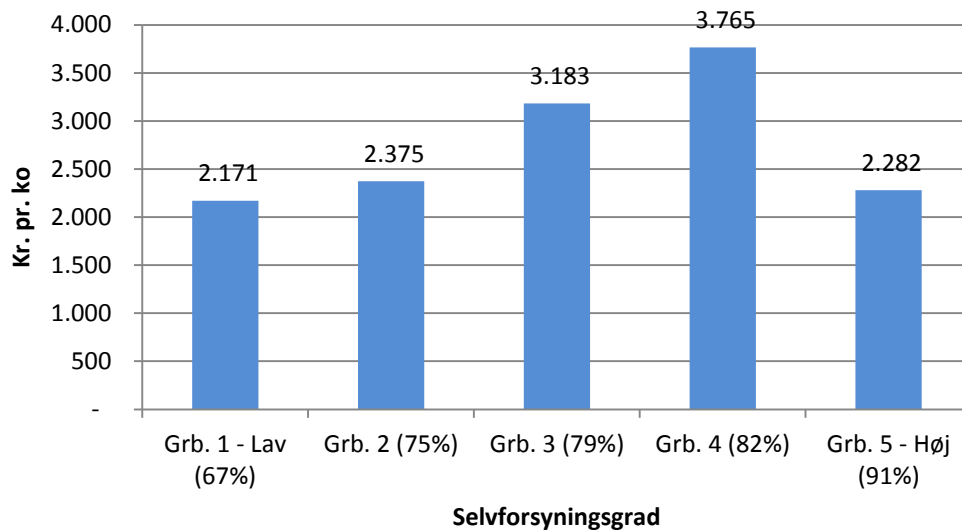
Hvis vi ser nærmere på hvad de fem grupper fodrer med, anvender gruppe 1, 2, 3 og 4 ca. 16 FE grovfoder pr. ko inklusive opdræt, mens gruppe 5 med den laveste mælkeydelse og højeste selvforsyningsgrad kun anvender 14,5 FE grovfoder. Mængden af indkøbt foder stiger med stigende selvforsyningsgrad – gruppe 5 indkøber 2 FE mere tilskudsfoder end gruppe 1. Der er ikke væsentlig forskel på hvilke fodermidler, der anvendes i de enkelte grupper.

Figur 2. Foderomkostningerne pr. ko inklusive opdræt og pr. kg EKM for 114 økologiske malkekvægbedrifter inddelt i fem grupper med stigende selvforsyningsgrad

Driftsresultat og selvforsyningsgrad

Figur 3 viser driftsresultatet pr. ko for de fem grupper. Gruppe 1 med den laveste selvforsyningsgrad og gruppe 5 med den højeste selvforsyningsgrad har de to laveste driftsresultater pr. ko. Resultatet af primær drift (ikke vist) er højest for gruppe fem.

Figur 3. Driftsresultat pr. ko og selvforsyningsgrad for 114 økologiske malkekvægbedrifter inddelt i fem grupper med stigende selvforsyningsgrad

Konklusion

Nærværende gennemgang af produktionsregnskaber fra 114 økologiske mælkebedrifter viser, at:

- Mælkeydelsen pr. ko falder med stigende selvforsyningsgrad
- Foderomkostningerne pr. ko falder med stigende selvforsyningsgrad, men faldet flader ud for gruppen med den højeste selvforsyningsgrad
- Driftsresultatet pr. ko stiger med stigende selvforsyningsgrad, men falder markant ved en meget høj selvforsyningsgrad (gruppe 5)

I indlægget ser vi på kravene til koens foderration i forhold til mælkeydelse, og vi kommer nærmere ind på, hvad arealkravet er ved forskellige strategier for selvforsyning i forhold til mælkeydelse. På baggrund af dette giver vi en vurdering af, hvad det koster at producere grovfoderet og tilskudsfoderet, og i hvilke situationer høj selvforsyning med foder kan blive for dyrt.

